Lieta Nr. A420134422
Lietas arhīva Nr. AA43-0171-23/3
ECLI:LV:ADAT:2023:0329.A420134422.6.S

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2023. gada 29. martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Sandra Gintere,
tiesneses Laura Konošonoka un Linda Vīnkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz biedrības „Sporta Klubs EJ" pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta 2021. gada 21. decembra lēmuma Nr.10.9.3-15/21/4774-e atcelšanu, sakarā ar biedrības „Sporta Klubs EJ" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2022. gada 25. maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja biedrība „Sporta Klubs EJ" vietējā rīcības grupā biedrībā „Cēsu rajona lauku partnerība" iesniedza projekta iesniegumu Nr.17-09-AL18-A019.2202-000024 „Aktīvās atpūtas vietu izveide „Mežkalnā" Drustos" (turpmāk – Projekts) Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam (turpmāk – Lauku attīstības programma) apakšpasākuma „Darbības īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju" aktivitātes „Vietas potenciāla iniciatīvas" rīcības „Sabiedrisko aktivitāšu dažādošana" 3. projektu kārtas ietvaros. Projekta mērķis ir izveidot aktīvās atpūtas vietu, un tā ietvaros paredzēts izveidot otrās kategorijas šautuvi un moto trasi.

Ar Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – LAD) Ziemeļvidzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2017. gada 17. augusta lēmumu Nr.09.6-11/17/1829 (turpmāk – Projekta apstiprināšanas lēmums) Projekts apstiprināts, attiecināmās izmaksas nosakot 16 958,62 *euro* apmērā, tostarp publiskais finansējums 15 262,76 *euro*, un Projekta īstenošanas termiņu – 2019. gada 15. augusts.

[2] Ar Pārvaldes 2021. gada 29. jūlija lēmumu Nr.09.6-11/21/564-e (turpmāk – sākotnējais lēmums) pārtrauktas Projekta saistības un uzdots pieteicējai līdz 2021. gada 27. septembrim atmaksāt tā ietvaros izmaksāto publisko finansējumu 15 262,76 *euro*.

Ar LAD direktora 2021. gada 21. decembra lēmumu Nr.10.9.3-15/21/4774-e (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, uzdodot pieteicējai publisko finansējumu atmaksāt līdz 2022. gada 18. februārim. Lēmumā konstatēts, ka pieteicēja četru gadu laikā no Projekta apstiprināšanas lēmuma stāšanās spēkā brīža Projektu nav īstenojusi ne faktiski, ne, kā pieteicēja uzskata, formāli – būvniecības darbi nav veikti atbilstoši saskaņotajam būvprojektam un būves nav nodotas ekspluatācijā, kā arī LAD nav iesniegts maksājuma pieprasījums.

[3] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu, pamatojot šādi.

Būves tika nodotas ekspluatācijā tikai 2021. gada 28. decembrī. Tomēr pieteicēja uzskata, ka ir izpildījusi uzņemtās saistības un publisko finansējumu izmantojusi tam paredzētajam mērķim, jo Projekts noteiktajā termiņā netika īstenots nepārvaramas varas un objektīvu iemeslu dēļ. Proti, pieteicējai nācās atkārtoti pasūtīt būvprojektu, jo izstrādātais būvprojekts ievērojami pārsniedza sākotnējo būvniecības ieceri un apstiprinātā finansējuma apjomu, kā arī pieteicējai nebija finanšu līdzekļu šāda būvprojekta realizācijai. Šautuves daļēja izbūve un moto trases izbūve tika pabeigta 2018. gada augustā. Moto trase faktiski tiek ekspluatēta. Savukārt šautuves izbūvi pārējā daļā jeb šautuvi norobežojoša valņa izbūvi laikus kavēja izvēlētais valņa un tā stiprinājuma materiāls, nepieciešamība izstrādāt izmaiņas būvprojektā, meteoroloģiskie apstākļi, izmaiņas likumdošanā un nepieciešamība pēc mērījumiem, kurus mērnieks nevarēja veikt saistībā ar ārkārtējās situācijas laikā noteiktajiem ierobežojumiem un saslimšanu ar Covid-19.

Pārvalde, izvērtējot pieteicējas norādītos apstākļus, vairākas reizes pagarināja dokumentu iesniegšanas termiņu. Tā kā pieteicēja Projektu īstenoja, atbilstoši tiesiskās paļāvības principam tā uzskatīja, ka arī LAD ievēros saistības un neatprasīs publisko finansējumu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2022. gada 25. maija spriedumu pieteikums noraidīts, motivējot šādi.

[4.1] Saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 13. oktobra noteikumu Nr.590 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta

piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”” (turpmāk – Noteikumi Nr.590) 40. un 41. punktu projektu īstenošanas termiņu konkrētā atbalsta projektu īstenošanai nosaka vietējā rīcības grupa, saskaņojot to ar LAD un informāciju publicējot īstenošanas teritorijā pieejamā laikrakstā un savā tīmekļvietnē, kā arī informācija par konkursu, tostarp par projektu iesniegšanas un īstenošanas termiņu, tiek publicēta LAD tīmekļvietnē.

No lietas materiāliem un internetā publiski pieejamās informācijas tiesa konstatēja, ka biedrība „Cēsu rajona lauku partnerība”, izsludinot konkursu, bija noteikusi projektu īstenošanas termiņu – divi gadi no LAD lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu, un šāda informācija bija publicēta gan LAD, gan arī biedrības tīmekļvietnēs (*http://web.archive.org/web/20170427180339/http://www.partneriba.lv; https://www.lad.gov.lv/files/cesis_3_karta_prec.docx*).

Projekta īstenošanas termiņš ir noteikts Projekta apstiprināšanas lēmuma 5. punktā – līdz 2019. gada 15. augustam.

[4.2] Regulējums par projektu īstenošanas termiņa pagarināšanu ir ietverts Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumu Nr.598 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gada plānošanas periodā, kā arī pārejas laikā 2021. un 2022. gadā” (turpmāk – Noteikumi Nr.598) 28. un 28.[1] punktā, kā arī 6. pielikumā, paredzot finanšu korekciju piemērošanu projektu izpildes termiņu kavēšanas gadījumā.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.598 28. punktu atbalsta saņēmējs var lūgt projekta īstenošanas termiņa pagarinājumu, ja projektu nav iespējams īstenot noteiktajā termiņā no atbalsta saņēmēja neatkarīgu iemeslu dēļ, kurus nevarēja paredzēt. LAD bez sankcijām var pagarināt projekta īstenošanas termiņu, ja kopējais projekta īstenošanas termiņš nepārsniedz laikrakstā, kas pieejams sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijā, un LAD tīmekļa vietnē publicēto konkrētās kārtas projektu īstenošanas beigu termiņu.

Tiesa secināja, ka projekta īstenošanas termiņš bez sankciju piemērošanas var tikt pagarināts tikai vietējās rīcības grupas noteiktā projektu īstenošanas termiņa robežās. Turklāt termiņa pagarinājums ir iespējams tikai tad, ja pastāv no atbalsta saņēmēja neatkarīgi, neparedzami apstākļi, kuru dēļ projekta īstenošana noteiktajā termiņā nav iespējama.

[4.3] Noteikumu Nr.598 6. pielikumā ir noteikta finanšu korekciju piemērošana atbalstītajos projektos neatbilstību un pārkāpumu gadījumā. Tā 5. punktā (*šeit un turpmāk acīmredzot domāts 6. pielikuma 7. punktā ietvertās tabulas (turpmāk – 7. punkts) 5. apakšpunkts*) ir noteiktas finanšu korekcijas par projekta īstenošanas laikā konstatētiem pārkāpumiem.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.598 6. pielikuma 7. punkta 5.1. apakšpunktu par normatīvajos aktos vai administratīvajā lēmumā noteikto dokumentu iesniegšanas termiņu kavējumu ir noteiktas sankcijas atkarībā no termiņa kavējuma ilguma. Gadījumā, ja dokumentu iesniegšanas termiņa kavējums pārsniedz trīs mēnešus, finanšu korekcijas apjoms ir 100 %.

Noteikumu Nr.598 6. pielikuma 7. punkta 5.3. apakšpunktā ir noteiktas sankcijas par projekta īstenošanai noteiktā galīgā termiņa kavējumu. Proti, gadījumā, ja projekta īstenošanas termiņš ir pagarināts līdz maksimāli iespējamam un konstatēts, ka pēc šā termiņa projekts nav pilnībā īstenots, tad piemērojamas finanšu korekcijas noteiktā proporcionālā apmērā no atlikušās maksājuma pieprasījuma summas: 3 %, ja projekts tiek pabeigts divus līdz sešus mēnešus pēc lēmumā norādītā beigu termiņa, 5 %, ja projekts tiek pabeigts vēlāk nekā sešus mēnešus (bet ne vēlāk kā 12 mēnešus) pēc lēmumā norādītā beigu termiņa.

Tiesa secināja, ka likumdevējs (*acīmredzot domāts Ministru kabinets*) ir paredzējis maksimāli pieļaujamo projekta īstenošanas termiņa pagarinājumu, piemērojot sankcijas – finanšu korekcijas, līdz 12 mēnešiem no noteiktā projekta īstenošanas galīgā termiņa.

Ņemot vērā, ka Projekta īstenošanas termiņš ir noteikts līdz 2019. gada 15. augustam, maksimāli pieļaujamais tā īstenošanas termiņš, piemērojot finanšu korekcijas, ir 2020. gada 15. augusts. Tā kā 2020. gada 15. augusts ir sestdiena, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 43. panta otro daļu maksimāli pieļaujamais Projekta īstenošanas termiņš izskatāmajā gadījumā bija līdz 2020. gada 17. augustam.

[4.4] Ar Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumiem Nr.714 „Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumos Nr.598 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gada plānošanas periodā”” Noteikumi Nr.598 tika papildināti ar 28.[1] punktu, iekļaujot tiesisko regulējumu saistībā ar valstī noteikto ārkārtas situāciju. Saskaņā ar šo punktu, ja valstī noteiktās ārkārtējās situācijas dēļ projektu nav iespējams īstenot noteiktajā termiņā, LAD, nepiemērojot sankcijas, ir tiesīgs pagarināt projekta īstenošanas termiņu pēc šo noteikumu 28. punktā minētā projektu īstenošanas beigu termiņa, saskaņojot to ar Zemkopības ministriju.

Tiesa konstatēja, ka minētā tiesību norma stājās spēkā 2021. gada 30. oktobrī, tas ir, trīs mēnešus pēc sākotnējā lēmuma pieņemšanas un nepilnu gadu pēc maksimāli iespējamā Projekta īstenošanas termiņa ar piemērotām finanšu korekcijām.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 47. panta otro daļu lūgumu par procesuālā termiņa pagarināšanu var iesniegt pirms iestādes noteiktā termiņa beigām, bet termiņa atjaunošana Noteikumu Nr.598 28.[1] punktā nav paredzēta. Tiesa secināja, ka minētā tiesību norma nav attiecināma uz tiem projektiem, kuru īstenošanas termiņš jau ir beidzies, kā tas ir izskatāmajā gadījumā.

[4.5] Tiesa konstatēja, ka pieteicēja Projekta īstenošanas laikā vairākas reizes lūdza pagarināt gan atbalstu regulējošajos normatīvajos aktos un Projekta apstiprināšanas lēmumā noteiktos dokumentu iesniegšanas termiņus, gan Projekta apstiprināšanas lēmumā noteikto projekta īstenošanas termiņu. LAD, ievērojot Noteikumu Nr.598 28. punktā noteikto, Projekta apstiprināšanas lēmumā noteikto termiņu nav pagarinājis.

Proti, no lietas materiāliem konstatējams, ka Pārvalde ar 2018. gada 8. februāra lēmumu Nr.09.6-11/18/148, izskatot pieteicējas lūgumu par Projekta īstenošanas termiņa pagarinājumu, ir atļāvusi iesniegt būvniecības un iepirkuma veikšanu apliecinošus dokumentus pēc Projekta apstiprināšanas lēmuma 2. pielikumā noteiktā termiņa (2018. gada 16. februāris) – līdz 2018. gada 16. martam, taču vienlaicīgi ir nolemts nepagarināt Projekta apstiprināšanas lēmumā noteikto iesniegšanas termiņu un dokumentu iesniegšanas termiņa kavējumam piemērot finanšu korekciju atkarībā no nokavēto dienu skaita pēc 2018. gada 16. februāra (*lietas 34.–36. lapa*).

2018. gada 23. martā pieteicēja atkārtoti lūdza LAD pagarināt būvniecības un iepirkuma dokumentu iesniegšanas termiņu līdz

2018. gada 10. maijam (*lietas 38. lapa*).

2019. gada 14. oktobrī pieteicēja vērsās LAD, lūdzot pagarināt Projekta īstenošanas termiņu līdz 2020. gada 15. augustam (*lietas 74. lapa*). Ar Pārvaldes 2019. gada 22. oktobra lēmumu Nr.17-09-AL18-A019.2202-000024 pieteicējai atļauts iesniegt Projekta maksājuma pieprasījumu un Projekta īstenošanu apliecinošus dokumentus līdz 2020. gada 15. augustam, nepagarinot Projekta apstiprināšanas lēmumā noteikto iesniegšanas termiņu un piemērojot finanšu korekciju atkarībā no kavēto dienu skaita pēc 2019. gada 16. augusta (*lietas 75.–77. lapa*).

[4.6] Saskaņā ar Noteikumu Nr.598 30. punktu, ja projektu īsteno ilgāk par sešiem mēnešiem, atbalsta saņēmējs piecu darbdienu laikā pēc lēmumā par projekta iesnieguma apstiprināšanu noteiktā projekta daļas vai visa projekta īstenošanas termiņa beigām LAD iesniedz minētajā tiesību normā uzskaitītos dokumentus, tostarp Noteikumu Nr.598 2. pielikumā noteikto maksājuma pieprasījumu un atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei un noteiktai būvju grupai – aktu par būves nodošanu ekspluatācijā vai papildinātu paskaidrojuma raksta/apliecinājuma kartes kopiju ar būvvaldes atzīmi par būvdarbu pabeigšanu (30.2.3. un 29.3.2. apakšpunkts).

Tā kā maksimālais Projekta īstenošanas termiņš, ietverot arī periodu, par kuru veicamas finanšu korekcijas, bija 2020. gada 17. augusts, tiesa norādīja, ka pieteicējai minētie dokumenti bija jāiesniedz LAD līdz 2020. gada 24. augustam. No lietas materiāliem konstatējams, un lietā par to nav strīda, ka līdz 2020. gada 17. augustam Projekts nebija īstenots un attiecīgie dokumenti līdz 2020. gada 24. augustam netika iesniegti.

[4.7] Atbilstoši Noteikumu Nr.598 65. punktam gadījumā, ja atbalsta saņēmējs projekta īstenošanas vai uzraudzības laikā neievēro normatīvajos aktos par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai konkrētam pasākumam noteiktās prasības, LAD atbalsta summu proporcionāli samazina vai pieņem lēmumu par atbalsta atmaksu saskaņā ar šo noteikumu 6. pielikumu. Saskaņā ar 6. pielikuma 7. punkta 5.3. apakšpunktu atbalsta summa proporcionāli ir samazināma gadījumā, ja projekta īstenošanas laikā atbalsta saņēmējs neievēro normatīvajos aktos noteiktās konkrētā pasākuma prasības attiecībā par projekta īstenošanas termiņu un termiņa kavējums nepārsniedz 12 mēnešus pēc lēmumā par projekta apstiprināšanu noteiktā projekta īstenošanas termiņa.

Tiesa norādīja, ka tādējādi gadījumā, ja atbalsta saņēmējs 12 mēnešu laikā pēc lēmumā par projektu apstiprināšanu noteiktā termiņa nav īstenojis projektu un Noteikumu Nr.598 30. punktā noteiktajā termiņā nav iesniedzis nepieciešamos dokumentus, LAD saskaņā ar Noteikumu Nr.598 65. punktu un 6. pielikuma 7. punkta 5.3. apakšpunktu ir jāizdod obligātais administratīvais akts par atbalsta atmaksu.

[4.8] Tiesa konstatēja, ka LAD, ievērojot Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektajā daļā nostiprināto labas pārvaldības principu, 2020. gada 13. augustā pieteicējai nosūtīja atgādinājumu par maksājumu pieprasījuma un Projekta īstenošanu apliecinošu dokumentu iesniegšanu, ar kuru tā iepazinusies 2021. gada 16. augustā (*acīmredzot domāts 2020. gada 16. augustā*), taču minēto atgādinājumu pieteicēja ir atstājusi bez ievērības. Proti, līdz 2020. gada 24. augustam pieteicēja maksājuma pieprasījumu un Projekta īstenošanu apliecinošus dokumentus neiesniedza, kā arī neiesniedza LAD informāciju par termiņa kavējuma iemesliem un skaidrojumu. Tiesa atzina, ka bija iestājušies priekšnoteikumi pieteicējai nelabvēlīga administratīvā akta izdošanai par atbalsta apmaksu (*acīmredzot domāts atmaksu*).

[4.9] Izvērtējot valstī periodiski izsludinātās ārkārtas situācijas ietekmi uz Projekta īstenošanas iespēju, tiesa konstatēja turpmāko.

Saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatību valstī ārkārtējā situācija bija noteikta šādos laika periodos: no 2020. gada 12. marta līdz 9. jūnijam (Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojuma Nr.103 „Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 1. punkts); no 2020. gada 9. novembra līdz 2021. gada 6. aprīlim (Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojuma Nr.655 „Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 1. punkts); no 2021. gada 11. oktobra līdz 2022. gada 28. februārim (Ministru kabineta 2021. gada 9. oktobra rīkojums Nr.720 „Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 1. punkts).

Tā kā Projekta apstiprināšanas lēmums pieņemts 2017. gada 17. augustā, bet konkrētajam atbalstam noteiktais projektu īstenošanas termiņš bija noteikts divi gadi no projekta apstiprināšanas, tiesa secināja, ka Projekta īstenošanas termiņā valstī nebija noteikta ārkārtējā situācija. Tā bija tikai Projekta īstenošanas termiņa pagarinājuma periodā laika posmā no 2020. gada 12. marta līdz 2020. gada 9. jūnijam 90 dienas. Taču arī šajā laika posmā nebija noteikti vispārēji aizliegumi būvniecībai un ar to saistītu pakalpojumu sniegšanai, kā arī ārkārtējās situācijas laikā savu darbību turpināja valsts un pašvaldību iestādes, klātienes pakalpojumu sniedzot pēc iespējas attālinātā veidā.

Tādēļ tiesa atzina, ka saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatību valstī periodiski izsludinātā ārkārtējā situācija nebija šķērslis Projekta īstenošanā. Ārkārtējās situācijas laika posmā, kas bija pieteicējas Projekta īstenošanas pagarinājuma periodā (no 2020. gada 12. marta līdz 2020. gada 9. jūnijam), atsevišķu Projekta īstenošanas darbību veikšana varēja būt apgrūtināta, taču ne neiespējama. Turklāt izskatāmajā gadījumā ir jāņem vērā apstāklis, ka sākotnējais lēmums lietā ir pieņemts tikai 2021. gada 29. jūlijā, kas ir nepilnu gadu pēc pieteicējas Projekta pagarinājuma termiņa beigām.

[4.10] Pieteicēja kā attaisnojamu termiņa nokavējuma iemeslu ir norādījusi šautuvju ierīkošanas tiesiskā regulējuma maiņu.

Tiesa konstatēja, ka minētais regulējums pieteicējas Projekta iesniegšanas un apstiprināšanas laikā bija ietverts Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likumā, kas bija spēkā līdz 2019. gada 9. aprīlim, un uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta 2011. gada 1. novembra noteikumos Nr.840 „Šautuvju (šaušanas stendu) izveidošanas un darbības, kā arī treniņšaušanas un šaušanas sporta sacensību norises un drošības noteikumi", kas bija spēkā līdz 2020. gada 1. janvārim. 2019. gada 10. aprīlī stājās spēkā Ieroču aprites likums, bet šautuvju izveidošanas kārtību regulējošie Ministru kabineta noteikumi Nr.494 „Šautuvju izveidošanas un darbības, kā arī treniņšaušanas un šaušanas sporta sacensību norises un drošības noteikumi" tika pieņemti 2020. gada 28. jūlijā un stājās spēkā 2020. gada 7. augustā.

Tiesa norādīja, ka minēto Ministru kabineta noteikumu projekts Ministru kabineta Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināts j a u 2020. gada 16. janvārī un ar projekta dokumentiem varēja iepazīties Ministru kabineta tīmekļvietnē (*https://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40482741*). Turklāt šo noteikumu projekts 2020. gada 27. februārī tika publicēts arī Iekšlietu ministrijas tīmekļvietnē (*https://www.iem.gov.lv/lv/ministru-kabineta-noteikumu-projekts-sautuvju-izveidosanas-un-darbibas-ka-ari-treninsausanas-un-sausanas-sporta-sacensibu-norises-un-drosibas-noteikumi*). Tādēļ, patiesi interesējoties par

tiesisko apstākļu maiņu un sekojot līdzi Ministru kabineta noteikumu, kas saskaņā ar Ieroču aprites likuma pārejas noteikumu 2. punktu bija jāizdod jau līdz 2020. gada 1. janvārim, izstrādes gaitai, pieteicējai jau savlaicīgi bija iespējams iegūt informāciju par iespējamajām izmaiņām otrās kategorijas šautuvju izveidošanai.

Tiesa arī norādīja, ka tiesisko apstākļu maiņa ieroču aprites jomā varētu ietekmēt atļaujas saņemšanu šautuves izveidošanai un darbībai (Ieroču aprites likuma 70. panta otrā daļa), bet ne būvdarbu pabeigšanas iespēju un būves nodošanu ekspluatācijā. Turklāt no Būvniecības informācijas sistēmas un lietā esošajiem pierādījumiem nav konstatējams, ka saistībā ar tiesisko apstākļu maiņu jautājumā par šautuvju izveidošanu pieteicēja būtu veikusi kādas izmaiņas būvprojektā. Amatas novada būvvalde 2021. gada 3. aprīlī ir apstiprinājusi izmaiņas objekta „Otrās kategorijas šautuves izbūve" projekta dokumentācijā, taču no minēto projekta izmaiņu skaidrojošā apraksta konstatējams, ka izmaiņas tika veiktas saistībā ar nestabilo grunti, bet ne ieroču aprites tiesiskā regulējuma maiņu (*lietas 113.–115. lapa*).

[4.11] Pieteicēja termiņa kavējuma attaisnojumu pamato ar neparedzētiem šķēršļiem, kas atklājās būvniecības procesā, to, ka šautuves būvniecībai ir izvēlēta nepiemērota vieta, jo ir nestabila grunts, kuras dēļ grimst uzbūvētais aizsargvalnis.

Tiesa norādīja, ka likumdevējs (*acīmredzot domāts Ministru kabinets*), izdodot Noteikumus Nr.598, jau ir apsvēris projekta īstenošanas termiņu pagarināšanas iespēju gadījumos, kad noteikto projekta īstenošanas termiņu nav iespējams ievērot no atbalsta saņēmēja neatkarīgu un neparedzamu iemeslu dēļ. Proti, šo noteikumu 28. punkts paredz, ka šādos gadījumos projektu īstenošanas termiņu, nepiemērojot sankcijas, LAD var pagarināt līdz izsludinātajam projektu īstenošanas beigu termiņam. Kā arī projekta īstenošanas termiņš saskaņā ar Noteikumu Nr.598 6. pielikumu var tikt pagarināts vēl 12 mēnešus, piemērojot finanšu korekcijas. Tādējādi maksimālais projekta īstenošanas termiņš ir trīs gadi no projekta iesnieguma apstiprināšanas dienas un šis termiņš nav pagarināms. Šajā termiņā ir aptverti arī ārkārtas gadījumi, kurus atbalsta saņēmējs nevarēja paredzēt, iesniedzot projekta iesniegumu.

Tiesa atzina, ka pieteicējas minētie apstākļi nav atzīstami par tādiem, kas dotu pamatu izskatāmo gadījumu atzīt par netipisku, piemērojamajās tiesību normās neparedzētu gadījumu, kura dēļ būtu pieļaujama atkāpe no noteiktā maksimāli pieļaujamā projektu īstenošanas termiņa.

Turklāt tiesa no lietas materiāliem konstatēja, ka pieteicējas norādītie apstākļi, kas būtiski ietekmēja iecerētā objekta būvniecību, ir atklājušies jau 2018. gadā, par ko liecina 2018. gada 2. jūlijā un 7. jūlijā (*acīmredzot domāts 17. jūlijā*) sastādītie akti:

1) 2018. gada 2. jūlijā, piedaloties pieteicējas valdes loceklim, SIA „Ubeja" valdes priekšsēdētājam un pieaicinātai personai /pers. A/, sastādīts akts par konstatēto: 2018. gada 29. jūnijā Raunas novada Drustu pagasta „Mežkalnos" (*acīmredzot domāts „Mežkalnā"*) izbūvētais otrās kategorijas šautuves kreisais aizsargvalnis (50 m garumā) ir nosēdies un iegrimis zemē 15–20 cm (*lietas 47. lapa*).

2) 2018. gada 17. jūlijā, piedaloties pieteicējas valdes loceklim, SIA „Ubeja" valdes priekšsēdētājam un pieaicinātai personai /pers. A/, sastādīts akts par konstatēto: 2018. gada 29. jūnijā Raunas novada Drustu pagasta „Mežkalnos" (*acīmredzot domāts „Mežkalnā"*) izbūvētais otrās kategorijas šautuves kreisais aizsargvalnis (50 m garumā) ir nosēdies un iegrimis zemē viena metra dziļumā (*lietas 52. lapa*).

Pēc minēto aktu sastādīšanas būvdarbi objektā turpināti, nenoskaidrojot grunts nestabilitātes cēloni un operatīvi nemeklējot alternatīvus risinājumus būvniecības turpināšanai, par ko liecina 2019. gada 4. jūlijā sastādītais Segto darbu pieņemšanas akts Nr.8 par zemesdarbiem (papildus) objektā, kas veikti sakarā ar aizsargvaļņa grimšanu – bijusi nepieciešama papildu grunts, kas bijusi jāatrok no blakus piederošās zemes (*lietas 48.–49. lapa*), pēc tam būvdarbi objektā vairs nav veikti. Objekta būvniecības projekta dokumentācijas izmaiņas saistībā ar būvniecības procesā 2018. gadā konstatēto būvniecības vietas grunts stāvokli ir veiktas tikai 2021. gadā (Amatas novada pašvaldības apvienotā būvvalde apstiprinājusi 2021. gada 23. aprīlī).

Tiesa atzina par pamatotu LAD secinājumu, ka termiņa nokavējums ir radies pieteicējas bezdarbības, bet ne iepriekš neparedzamu apstākļu rezultātā.

[4.12] Tiesa atzina, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots.

[5] Pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, uzsverot, ka moto trases un šautuves, izņemot vienu valni, izveide tika pabeigta jau 2018. gada augustā, kad bija izlietots viss publiskais finansējums. Pieteicēja izskaidroja tās veiktās darbības šautuves vaļņa izveidei un būvju nodošanai ekspluatācijā un apstākļus, kas no pieteicējas neatkarīgu iemeslu dēļ liedza šīs darbības veikt ātrāk.

LAD uzdeva būves nodot ekspluatācijā līdz 2021. gada 1. decembrim, un pieteicēja to izdarīja 29. decembrī, nokavējot tikai 28 dienas, līdz ar to nav saprotama un taisnīga 100 % atbalsta maksājuma korekcijas piemērošana.

Pieteicējas ieskatā pārkāpumam ir formāls raksturs, tādēļ saskaņā ar Noteikumu Nr.598 6. pielikumu finanšu korekcija vispār nav piemērojama. Sasniedzot Projekta mērķi, sabiedrības saņemtais labums ir lielāks nekā pieteicējas pieļautais Projekta realizācijas termiņa kavējums.

[6] LAD rakstveida paskaidrojumā norādīja, ka pieteicēja ar būvniecību saistīto formālo darbību risināšanu uzsāka tikai pēc Projekta apstiprināšanas un būvniecību uzsāka tikai Projekta pirmā īstenošanas gada beigās. Uzsākot būvniecības jautājumu organizēšanu pēc projekta apstiprināšanas, atbalsta pretendents uzņemas risku, kas saistāms ar ierobežoto projekta īstenošanas termiņu. Neviens no apelācijas sūdzībā norādītajiem iemesliem nav vērtējams kā attaisnojošs. Projekta īstenošanas termiņa kavējums nav radies no pieteicējas neatkarīgu apstākļu dēļ.

Noteikumu Nr.598 6. pielikumā ir paredzēts maksimāli pieļaujamais projekta īstenošanas termiņa pagarinājums, piemērojot sankcijas – finanšu korekcijas – līdz 12 mēnešiem no noteiktā projekta īstenošanas galīgā termiņa. Maksimālais Projekta īstenošanas termiņš, piemērojot finanšu korekcijas, bija 2020. gada 17. augusts, un pieteicēja šo termiņu ir pārsniegusi.

Pieteicēja kļūdaini uzskata, ka LAD ar 2021. gada 29. oktobra vēstuli pagarināja Projekta īstenošanas termiņu. Līdz ar to apstāklim, ka būves nodotas ekspluatācijā 28 dienas pēc vēstulē noteiktā termiņa, nav ietekmes uz piemēroto atbalsta maksājuma korekciju.

[7] Pieteicēja rakstveida paskaidrojuma cita starp norādīja, ka no LAD 2021. gada 29. oktobra vēstules ir sapratusi, ka līdz 2021. gada 1. decembrim ir pagarināts galīgais Projekta īstenošanas termiņš.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] Izskatāmajā gadījumā pastāv strīds par to, vai LAD ir pamatoti pieņēmis Lēmumu par Projekta saistību pārtraukšanu ar pieteicēju un Projekta ietvaros izmaksātās atbalsta summas 15 262,76 *euro* atprasīšanu, jo konstatēts, ka pieteicēja nav īstenojusi Projektu un nav iesniegusi maksājuma pieprasījumu.

[10] Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5. panta pirmā daļa noteic, ka valsts un Eiropas Savienības atbalsts tiek piešķirts, lai sekmētu lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības attīstību, kā arī paaugstinātu lauku teritorijas iedzīvotāju dzīves līmeni un radītu Latvijas un pārējo Eiropas Savienības dalībvalstu lauksaimniecības produktu ražotājiem līdzvērtīgus konkurences priekšnoteikumus. Atbilstoši šā panta ceturtajai un septītajai daļai, kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai, un kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku un zivsaimniecības attīstībai; kārtību, kādā tiek administrēts un uzraudzīts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai, un kārtību, kādā tiek administrēts un uzraudzīts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku un zivsaimniecības attīstībai, nosaka Ministru kabinets. Lietā piemērojamie Noteikumi Nr.590 un Noteikumi Nr.598 ir izdoti saskaņā ar minētā likuma normām.

Pieteicēja ir pieteikusies atbalsta saņemšanai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) Lauku attīstības programmā paredzētā pasākuma „Atbalsts *LEADER* vietējai attīstībai" apakšpasākuma „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju" (turpmāk – apakšpasākums) aktivitātē „Vietas potenciāla iniciatīvas".

Noteikumi Nr.590 reglamentē kārtību, kādā piešķir konkrēto valsts un Eiropas Savienības atbalstu, un šo noteikumu 3. punkts paredz, ka apakšpasākumu īsteno saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju sagatavošanai un īstenošanai:

3.1. pasākuma „Atbalsts *LEADER* vietējai attīstībai (sabiedrības virzīta vietējā attīstība)" sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju īstenošanai noteiktajā teritorijā;

3.2. atbilstoši vietējo rīcības grupu sagatavotajām un sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju atlases komitejas apstiprinātajām vietējās attīstības stratēģijām.

LEADER (abreviatūra no franču valodas vārdiem *Liaison entre actions de développement de l'économie rurale*) latviešu valodā nozīmē „saiknes starp lauku attīstības darbībām"), un tā ir Eiropas Savienības lauku attīstības politikā izmantotā metode jeb pieeja, kas dod iespēju, sadarbojoties vietējiem iedzīvotājiem, organizācijām, uzņēmējiem un vietējām pašvaldībām, pašiem noteikt savas teritorijas attīstības vajadzības, noteikt uz vietējām vajadzībām balstītus mērķus un izteikt tos rīcībās, un rīcībām, kas sekmē Lauku attīstības programmas noteikto mērķu sasniegšanu, saņemt atbalstu. Viens no *LEADER* pieejas pamatprincipiem, ir pieeja no „apakšas uz augšu", kad iniciatīva nāk no vietējiem iedzīvotājiem, iesaistoties savas teritorijas problēmu identificēšanā un risināšanā. LEADER pieeju lauku attīstībā sauc par sabiedrības virzītu vietējo attīstību (Lauku attīstības programmas 8.2.15.2. apakšpunkts, sk. *https://www.zm.gov.lv/lv/latvijas-lauku-attistibas-programma-2014-2020gadam*).

Vispārējais regulējums atbalstam sabiedrības virzītai vietējai attīstībai ir noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra regulā Nr.1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1083/2006 (turpmāk – Regula Nr.1303/2013).

Noteikumu Nr.590 4. punkts paredz, ka cita starp projekta īstenošanas nosacījumus, pārskatu izvērtēšanas un lēmuma pieņemšanas kārtību, publiskā finansējuma pieprasīšanas un maksājumu kārtību, projektu uzraudzību un sankcijas nosaka arī normatīvie akti par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai 2014.–2020. gada plānošanas periodā.

Noteikumi Nr.598 nosaka kārtību, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu, kompensāciju maksājumu un vienreizēju maksājumu veidā lauku un zivsaimniecības attīstībai pasākumiem, kas tiek īstenoti tostarp atbilstoši Regulai Nr.1303/2013. Minēto noteikumu VIII sadaļa satur reglamentējumu projektu uzraudzībai un sankcijām. Noteikumu 61. punkts nosaka, ka atbalsta saņēmējs uzraudzības periodā sasniedz mērķus un rādītājus saskaņā ar normatīvajos aktos par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai konkrētam pasākumam noteiktajām prasībām.

[11] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, pareizi piemērojusi tiesību normas. Tā kā tiesas spriedumā ietvertā argumentācija ir pareiza un pietiekama, Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu, pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā ietvertajai motivācijai un atkārtoti tos pašus argumentus nenorāda.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir izvērtējusi visus no tiesību viedokļa būtiskos apstākļus un lietas dalībnieku argumentus.

[12] Lietā konstatētajos apstākļos pieteicējas apelācijas sūdzība noraidāma kā nepamatota.

Apgabaltiesa uzsver jau iepriekš pirmās instances tiesas konstatēto, ka saskaņā ar Noteikumu Nr.598 nosacījumiem un Projekta apstiprināšanas lēmumā norādīto Projekts bija jāīsteno līdz 2019. gada 15. augustam, kas netika izdarīts. Arī maksimāli

pieļaujamajā Projekta īstenošanas termiņa pagarinājumā līdz 2020. gada 17. augustam pieteicēja to nerealizēja. Pieteicējas viedoklim par nepieciešamību pagarināt termiņu, vai uzskatam, ka termiņš ticis pagarināts ar LAD ar 2021. gada 29. oktobra vēstuli, nav izšķirošas nozīmes, jo nosacījumi, pie kādiem var notikt projektu īstenošanas termiņu pagarināšana, ir ietverti Ministru kabineta noteikumos un pieteicējai tie bija zināmi.

Apgabaltiesa norāda, ka pieteicējai, iesniedzot Projektu, bija maksimāli jāapzina riski, kas varētu ietekmēt Projekta realizāciju pilnā tā apmērā. Kā to pamatoti norādījusi iestāde, uzsākot būvniecības jautājumu organizēšanu pēc Projekta apstiprināšanas, pieteicēja uzņēmās risku, kas saistāms ar ierobežoto projekta īstenošanas termiņu. Projekta daļēja izpilde jeb daļēja īstenošana (pieteicēja lietā norādījusi, ka moto trases pabeigšana notikusi gan 2018. gadā, gan 2019. gadā) nav uzskatāma par saistību izpildi.

No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicēja sazinājās ar LAD, tostarp norādot par šautuves vaļņa grimšanu. LAD ieteica pabeigt vismaz moto trases izveidi un iesniegt par to dokumentus, ko pieteicēja izdarīja. Tomēr būvniecības process iekavējās un objekts netika nodots ekspluatācijā. Tā kā konkrētajā gadījumā nav konstatējami ārkārtas apstākļi, kas pieteicējai liedza īstenot Projektu maksimāli pieļaujamā termiņā, ir uzskatāms, ka pieteicēja Projektu nav īstenojusi, un secīgi tai ir radies pienākums atmaksāt atbalstu, ko tā saņēmusi. Apstāklim, ka Projekts ticis īstenots pēc maksimālā īstenošanas termiņa, nav izšķirošas nozīmes, jo pieteicējas pienākums bija ievērot tiesību normās noteikto termiņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 245. pantu, 304. panta pirmo daļu, 307. un 309. pantu, 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt biedrības „Sporta Klubs EJ" pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta 2021. gada 21. decembra lēmuma Nr.10.9.3-15/21/4774-e atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	Tiesnese	Tiesnese
S. Gintere	L. Konošonoka	L. Vīnkalna